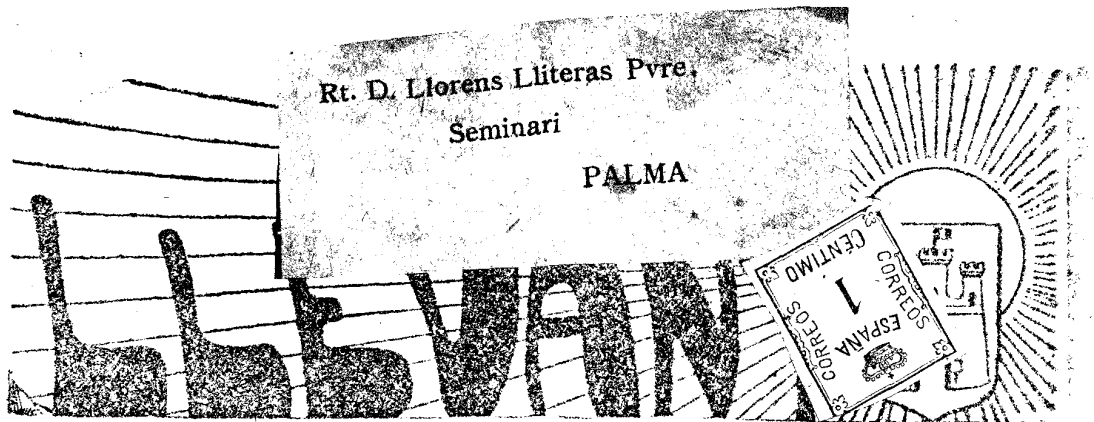


PREUS

Artá Un trimestre 1'50  
 A fora any 7'00  
 Al Extranjer id. 10'00

Número solt  
 0'10 cts.



SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 9 Setembre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció i Administració  
 Quatre Cantons, 3

## NORMALIDAT

A poc a poc se va normalitzant en conflicte de correus. Fa algunes setmanes que els Ministres en les seues declaracions ja deien que a Madrid tot anava corrent, i que en la Sala de batalla de Correus estaven a zero; però no era veritat perquè ni encara ara arriba tota la correspondència d'aquella capitat; son molts els periòdics que encara deixen de rebre-se. Però els Ministres ho fan així; quand les convé que un mal real no existesca acliquen els ulls i ja creuen que no hi es.

Mes, en lo que si cal convenir és en que el Senyor Sanchez Guerra ha trionat demunt el cos de Correus.

Ha tenguda energia per sobre sostenir el principi d'autoritat i ha trionat; al menos en apariència, perquè qui realment ha conseguit el trióf és estada l'opinió pública que s'ha manifestada plenament en contra de una vaga inoportuna per molt que'ls interessats vulguin justificar-la en les anomalies i fins injustícies que dins el seu Cos se veuen.

De totes maneres, la nació ha tengut com sempre, que pagar els plats romputs, totes les conseqüències i derivacions del conflicte, la que l'ha hagut de suportar les pèrdues que ocasiona una paralització total d'un servei com el de comunicacions i per tant té dret a exigir ara que no puguin repetir-se conflictes d'aquesta naturalesa, que s'afiansi la normalidat que ara sembla entrar a disfrutarse i per aixó és precis que se comenci un sanetjament en tots els ordres i en totes les esferes.

Conflictes d'aquesta classe s'han de prevenir i aixó sols s'obté fent que imperi una vera justícia en tots els cassos, que'ls de baix no se sentit tractats injustament pels de dalt, que no se deixi qu'uns seguin cómodament a la poltrona mentre els altres vegin trepitjats els seus drets i sentin tot el pes de les diferències de classe.

En moltíssims cassos, fins en aquells aont la disciplina és servada amb tot rigor s'hi nota un cert malestar qui té per base les causes esmentades, i

mentres així estiguin les coses, hi ha perill de que sorgesquen un dia més o manco proper, conflictes semblants o més perillosos.

Ara és l'hora, idó, pels governants no de ajeurer-se demunt els llorens conseguits o confiats amb sa propia energia sino d'estodiar amb tota cura les queixes de tots i cada un dels cossos i resoldre totes les peticions justes, sino, la normalidat no será afiansada i perdurable com desitja i convé a la nació.

A. F.

## AMERICANISME

L'AMERICANISME, a Madrid, és una casta de passa que, com el xarampió o la pigota, no hi ha cap any que deixi de presentar-se, i que consisteix en pronunciar discursos, banquetejar, celebrar «sesiones solemnes», donar condecoracions i parlar molt «d'estrechar lazos» i «de las veinte naciones que nos llaman madre».

Un cop fet aixó, ja no es creuen amb altres deures. No prenen cap mesura de govern per establir i intensificar les relacions comercials amb els països americans; deixen completament abandonats i indefensos els interessos i a voltes les vides dels naturals d'aquí que, fugint d'una patria en la qual ni tansols poden menjar, s'han hagut d'establir allà; miren impassibles com els altres països es van apoderant del mercat americà i acaben ja d'escombrar els pocs interessos espanyols que, a forsa de sacrificis i esforços, havien aconseguit establir-se en aquelles terres; manteneu com a llocs d'entrada o com a llocs de castig aquelles Ambaixades i Consolats, sense que se'ls acudi fer-ne especialitats adaptades a la manera d'esser i a les necessitats de cada poble; s'ufanen i retreuen sovint—infel·ços!—que a Anglaterra i a Nord-Amèrica estableixen i fomenten l'ensenyança de l'idioma castellà, no sabent veure que és per a millor dominar comercialment les Repúbliques que el parlen... allà d'allà la mar.

Ara ha tornat a picar fort la passa: durant uns quants dies hem tornat a sentir tot aquell reguitzell de frases buides. Als diaris de Madrid i a la literatura oficial s'hau repetit els tòpics de costum.

Ha succeït lo de sempre: discursos buits, àpats i tiberis, exhibició d'uniformes, repartiment de creus i marquesats... De resultats pràctics se n'obten-

gueren d'aquella altra gran pensada d'anys enrera, germana de la d'ara: la d'instituir la «Fiesta de la Raza». D'ella sols n'ha quedat el que un dia cada any els estudiants deixin d'assistir a classe, i que un dia cada any la gent, en veure les banderes destenyides sobre els edificis públics, es pregunti, sorpresa i estranyada: Quin sant deu ésser, avui?

L'any que s'instituí per primera volta aquella festa el ministre maná de R. O. que a totes les «capitales de Provincia» se celebrás, el día 12 d'octubre, «una gran manifestación cívico-popular», a la qual hi assistís sin «las autoridades, el Cuerpo consular y las fuerzas vivas». A Barcelona el governador avisá que la manifestació s'organitzaria a la plaça de Catalunya, a les dotze, i desfilaria Rambles avall.

Arribat el día de la festa, comparegueren a la gran plaça tots els cónsols que hi ha a Barcelona, i, després de mirar i remirar per tots costats, per veure de quin cantó venien «las autoridades i las fuerzas vivas», en convencer-se que no compareixia ningú, decidiren complir la Real ordre i fer ells sols la «manifestación».

I començá la desfilada d'aquells divuit o vint senyors, amb levita i barret de copa, sericosos, afillerats, Rambles avall, en aquella hora que van curulles de gent... En veure baixar aquella comitiva els transeunts s'apartaven i es treïen el barret, i, mirant a una banda i altra, es pregun-

taven, estranyats: On és el mort?

Tothom es pensà que passava el cap de dol d'un enterrament.

Aquells bons senyors aviat es donaren compte del trist paper que feien havent-se pres seriosament aquella R. O. de la qual ningú en feu cas, i abans d'arribar a l'acabament de les Rambles, cercaren uns cotxes i se n'anaren, escorreguts, cadascú a casa seva.

J. VALLES PUJALS

## Febres i vergonyes civiques

(Meditació)

L. Decadència de raza.

Estem assistint i presenciant, mal que'ns pesi, a la posta del bon judici i de les santes i patriarcals bones costums dels nostres majors, de tant felicitat recordança. Això, senyors, mirat i sospesat fredament, és horrorós.

Anem per alt a analitzar-ho, i no en el fons, perquè ens atriburia a fer fàstic.

Si tocam a la part de bucòlica no sentireu parlar més, tan per rics com per pobres, que de bons bocins; de primerenques fruites, de bones begudes; de tot, en una paraula, lo que pot satisfer el plaer i la satisfacció de la gola.

Aixó du, junt amb la falsificació dels aliments, l'abundor com hi ha avui de les malalties de ventrey.

Si tocam el ram del vestir, ja bé podem dir que no se coneixen classes i que la botxeria del luxu desmesurat ha invadit arreu, arreu, el món sencer.

Principalment ses dones se trenquen el coll per anar guapes, de vestits, de calçat, de joies, de tot en una paraula.

Veureu la locaria fins en el cor de les esposes que no deuen ja més que agradar a Deu, i a son marit. Les tonques mares a la moderna, fins s'endeuten per fer iluir a ses fiyes i ensenyar-les la carrera de l'infern i no la dels

sants profits que podrien gaudir elles i sa societat.

Aquest ram és sa botxeria camps a través, sens traves ni mires de cap casta, per tant mala i dolenta llei com siga. D'aixó, en càstig ve el rebaixament de sa dona, la prostitució, una infinitat de malalties morals i físiques, i en conseqüència l'aniquilament de la societat actual, que més sembla de caricatures i calcomanies en el físic que no de homos, i en la part moral no cal dir si s'ha de cercar amb mistos, el caracter, el bon seny, nom, honradesa i virtuts religioses pràctiques.

Tocant a divertir-se. Les multituds s'aboquen an el cines, toros, teatres, balls, tot lo que vol dir espectacle, sensació, joc, temeritat i fins podriem dir-ne podridura, que més que aixó hi ha en les modernes diversions, havent passat a la història allò de que al teatre se l'anomenava... *escuela de bones costums*. Els toros... *sa festa nacional*, més bé estaria que li diguessin... *sa vergonya nacional*.

El cine, poguent fer tan bé ben empleiat, és avui l'escuela del crim i de s'immoralitat, robo, baixes passions i tot lo més dolent i depravat que cova la terra.

Aixó, en conjunt, du el mal versament material dins ses families i el rebaixament d'una societat que vol passar per civilisada i té el cor de fera i la pensa feta a miques i bocins que fa llàstima.

Tocant a virtuts civiques sa que fa més tro és el microbi de sa pesseta. Tothom només pensa en enriquir-se, siga con siga, a tort i a dret. Se parla només de dobbers i de rics, i al mon sembla que no hi regna altra noblesa que la de l'or.

La patria és un cero a l'esquerra; la bandera un pedás la caritat és filantropia, l'educació un mite, la civilització una riayola tot, de cara an ets encants.

La dona qui és guapa, és rica, ja ho té tot. De lo de més no se'n resa, és tonteria.

L'home qui és espabilat, sinònim de polissó, t'è o sap guanyar diners, ja ho té tot, i el mon és seu.

Diuen que és un atiot de profit, i les més de les vegades lo que és un poca vergonya, un atiot de molta barra.

Fins els sabis de la nova generació són una espècie de canya esquerdada,

que fan molt de renou, però que ben anallizats resulten buits com ella, de molta apariència, emperó... total res.

Els artistes desvarietgen, i lo que produeixen són esperpents, i s'explica; perque són fiys del sigle.

Acabant direm, resumint aquest esbòç, que menjar, vestir, divertir-se i gaudir de pessetes són els grans ideals d'aquest sigle XX de tanta anomenada, que sospesat és de suro ordinari i suador, perqué no fa el pes... ¡lo que li fa falta!...

Pobre sigle, pobra humanitat, que hi vas de cap per avall!

Noltros sentim tes febres i vergonyes civiques i et mirem mort, com en ple i decadent imperi romá.

Sentim un rastre de vergonya, perqué encara en tenim d'aquesta grana que avui esta perduda... ¡Quina decadencia de roça!... I encara fan la festa de la raça?. El món está tan malalt que desvarietja..

E. P. A.

## HAS D'ESCRIURE EN MALLORQUI

### PER QUÉ?

Has d'escriure sempre, tossut, en mallorqui mentres lleis tiràniques no t'ho privin o bé la polidesa no t'aconselli lo contrari, sense que res et fassi torça la teva determinació:

- I.—Perque és com parles.
- II.—Perque coates millor lo que pen-ses.
- III.—Perque rebutges modes tontes.
- IV.—Perque considerés la memoria dels avis.
- V.—Perque se t'entén més.
- VI.—Perque així exalces l'obra del Déu Pare, criador de totes les coses.
- VII.—Perque honres la terra a on va-res néixer.
- VIII.—Perque se't veu sense fingi-ment.
- IX.—Perque no fas riure,
- X.—Perque és questió de dignitat.
- XI.—Perque sentes l'afirmació clara, enérgica, precisa, de que ets fill conscient de Mallorca, d'aquesta terra beneida i plena de lleialtat que paria una llengua dolça i armoniosa, i tan garri-

da com les altres, de les que no té mica d'enveja però que tampoc consent esser arreconada; qu'ha d'esser per tu la preferida, la senyora, la reina a la qual has de posar la corona d'un amor puríssim, tendre, immaculat, i a la que no has de vendre ni traire per cap riquesa del mon, siguin de la casta que vulguin les amb que mirin de tentar-te.

## De Calarratjada

D'un any a n'aquesta part se nota en aquesta colonia d'estiu, un moviment molt hermós, és un moviment progressiu cap a sa cultura i més que tot cap a sa religió.

Molt laudablement se fundá un convent de relligioses franciscanes, que amb so poc temps que s'hi troben instalades sembla ho han tot capgirat.

S'han guanyat les simpaties de tuthom, tant de les families que viuen sempre allá, com dels estiuetjants; seguint s'esperit del seu Pare Sant Francesc donen el bon exemple que reclama el seu hábit de pobresa, cobrant un gran ascendent moral demunt el poble; ensenyen la relligió a n'els petits i grans i a tots condueixen cap Deu.

El dia 15 d'Agost de l'any passat 1921 amb un entusiasme casi delirant se posá dins se petitona esglesia, la Reserva de Nostro Senyor Sacramentat; tota sa Colonia i bona part dels habitants calarratjadins assistiren a sa Missa de Comunió general combregant tuthom.

Enguany, dia 27 d'agost se torná fer una festa solemníssima amb motíu de sa bendició d'un nou Sagrari de már-mol blanc, que per iniciativa d'una familia estiuetjant i contribució de moites altres se construí; com és tan petita s'esglesieta hi havia molta més gent a defora que també amb un goig inexplicable assistien a sa funció. El benei el Sr. Rector de Capdepera, i foren els padrins el nin Bartomeu March Servera i la nina Bel Villalonga Amorós.

Després de sa bendició i quedant exposat el Copón, el P. Juan Guitart del Oratori feu un sermó alusiu, acabant per felicitar a tota Calarratjada i principalment a n'els padrins i les seues families com també a tots els qui havien contribuít amb les seues llimosnes. Se

tantá després el «Te Deum» alternant el clero amb so poble, acabant amb sa benedició amb so Copón.

Eren de sentir ses agradosses converses i comentaris que després feien tots, estiuetjants i mariners, suspirant tuthom perque prest sia un fet sa benedició d'una nova esglesia que comodament pugua donar cabuda a tots els feels.

Un altre nota hermosa per Calarretjada va esser s'estreno de sa capella privada que antes poseia la familia Maura diús la seua senyorial casa, i que avui poseeix el ric propietari D. Bartomeu Cabrer.

Dia 26 del mateix més a les nou del matí amb assistencia de tota la familia i veinats el P. Juan Ginard del Oratori, beneí i entronisá una estatua hermosíssima del Cor de Jesús essent els padrins els fills de la casa Juan i Catalina, i acte seguit se celebrá sa primera missa dirigint el mateix sacerdot algunes paraules enternidores que feren plorar tuthom, acabant amb un «Requiem eternam» per l'ànima d'un recent difunt de la familia, cosa que disminuí sa solemnitat que pensaren donar a n'aquest acte.

No sabem que dins Calarretjada s'ha feta cap altre entronisació, i si és així mereix la familia Cabrer la més cumplida enhorabona per la santa i noble iniciativa qu'ha tenguda i que sens dubte tendrá els seus imitadors.

## De Son Servera

Enliepolits amb sos ben elevats preus del bessó d'ametlla de que gaudiem aquest any passat, no sabem enguany els pagesos aconortar-nos amb els que actualment regeixen i perque no més volen els comerciants pagar-lo a devés 100 pts. quintá, nos retenem de vendre esperant (o vé o no vé) que les circumstancies milloria, sense sebre com, n' de quina manera.

Creim qu'aquesta actitat no és la qu'hauriem d'adoptar. Si trobam baixos es preus ¿perqué no acudim els socis an el Sindicat, al opulent Sindicat Agrícola Católic d'aquí, demanant que se miri com están els preus en el mercat de Barcelona, i si nos agraden dur-hi allá a vendre?

¿No hem embarcat cap allá dos anys

consecutius els porcs grassos i figues seques? ¿No s'ha cuidat molt bé l'Agenzia de la Federació Agraria de vendre-mos-ho així com milló ha pogut? ¿No ha girat quat antes el Banc Rural d'allá l'import de totes les remeses? ¿No va anar tot com una seda?

¿Perqué, idó, no dur hi el bessó d'ametlla?

Els pagesos dormim massa. Mirant quins preus hi ha als altres llocs no podem perdre gaire i mos esposam a guanyar un jornal ben crescut.

—Ja que, casi sense pensar-ho hem tornats periodistes, aficam el nas per tot, i així sabem que an el Sindicat l'hi han oferit superfosfats de 167/8 a 10 ptas. i mitja posats demunt vagó a s'estació de Palma. Un altre oferent, p'el mateix preu vol dur-los a Calarretjada, cas de que la barca no pugui atracar an es Port Vey de la nostra badia. Vataquí els perjudicis que mos du el no tenir aquest port un poc acondicionat.

—Tots els senyors qu'estiuetjaven p'es Port-Nou i Cala-Bona van abandonant les plajes. El temps s'ha refrescat... i ells tenen sa pell fina.

—Per les figues el temps va de primera. En secam moltes i no s'en prodeix ni una. No hi havia tants de figons com altres en anys hem vists, però auguram una cullita ben bona d'aqueix fruit.

## Ajuntament

### Sessió del dia 30 de juliol

Baix la presidencia del batle D. Juan Casellas se celebrá la d'aquest dia acordant-se:

Primer. Aprovar i pagarun conte d'impresos de A. Ferrer servits a l'Ajuntament.

2.º Pagar a mestre Mateu Obrador contes dels jornals d'embianquinar el Corter de la Guardia Civil que puja 133 pts. i la dels materials empleats pel mateix blanqueix que puja trenta pts

Tercer. Qu'ingressi en la Caixa del Ajuntament la cantitat de 320 pts. cobrades de la Tesoreria d'Hisenda per vint trimestres atrassats dels interessos d'una Lámina del Assil de Sta. Rosa.

4.º Aprovar i exposar al públic pel

efecte de reclamacions els apéndix al millorament de la riquesa territorial.

5.º Qu'un guarda municipal i una monja acompanyin a l'Hospital de Ciutat al jove Antoni Alzamora Jaime i al nin Juan Pastor Garau a l'Enclusa aont han estat admesos, pagant-se els gastos de viatge, del fons municipal.

6.º Pagar an en Llorens Mas un conte de nou pessetes per objectes d'escriptori.

### Sessió del sis d'agost

Presidí D. Juan Casellas, Batle, i en ella s'acordá la distribució de fondos del més i s'aprová l'extracte dels acords presos per l'Ajuntament durant el més de juliol.

I res més.

### Sessió del 15 d'agost

Presidida pel batle D. Juan Casellas se celebrá a l'hora de costum acordant-se:

Primer. Pagar la subvenció acordada per les festes de St. Salvador.

2.º Aprovar i pagar la conta de gastos del viatge del Secretari a Inca per ngrés des mossos en Caixa, com també an el municipal els del viatge a Palma que se menciona en l'acort quint de la sessió del dia 30 de juliol.

Tercer. Pagar la subvenció acordada per l'Ajuntament per la Creu de Na Bernada.

### Sessió del 20 d'agost

A l'hora de costum se celebrá la sessió ordinaria ocoardant-se:

Primer. Demanar al Sr. Governador l'excepció de concurs per l'adquisició de un cotxo des morts per haver quedat deserts els dos concursos publicats en el Bolletí Oficial.

I sense res més se declara closa la sessió.

FOC

Com veren els nostros lectors en la derrera correspondencia de Capdepera, s'havía declarat un incendi en el pinar de Sa Duaya. Aquest va pendre molt més increment qu'en un principi se creia.

El foc, degut an el temps sec i colorós que feia i al mateix temps a l'espessor de la llenya s'anà propagant amb gran rapidesa, cremant moltíssim de pinar del lloc citat i fins arribà an el conró cremant ametlers donant a son propietari D. Rafael Amorós Alzina unes grans pèrdues calculades en unes vuit mil pesetes. D'allà se propagà a *Sa Mesquida* [de dalt, propietat de D. Francesc Sart aont també va fer maig si be no tant com a *Sa Duaya*. Altres propietats veinades, del terme de Capdepera foren també invadides.

Com tot el foc era a la banda de Capdepera, d'aquesta vila acudi molta gent a apagar-lo lo que s'aconsegui després d'alguns dies. Se creu que va esser casual.

### MÉS FOC

Dimars a vespre devers la una de la nit a la Central elèctrica d'aquesta vila se temeren que del departament de la serradora sortia fum; i entrats allà els qui prestaven servici veren ablamats alguns tions i molt de serradis i que'l foc reprenia. Inmediatament se feren tots els treballs necessaris i com encara no havia pres molt d'increment fou bo d'apagar. Les pèrdues no foren de gran importancia.

### L'Administrador de Correus

En el n.º passat donàrem la noticia de que havia estat destinat a Madrid l'Administrador de Correus d'Artá D. Josep Carnicer. La noticia, que reberem a última hora tenia tot el caràcter de veridica per quant la premsa de Palma unánimament la publicava i entre les confirmacions dels nomenaments dels antics empleats per càrregs dins Mallorca no hi figurava el d'Artá.

Peró, sortosament no resultá vera, sinó que se confongué el seu nom amb altre igual

Nos alegrem moltíssim de que no haja resultada certa i li donam la més coral enhorabona per son nou anomanament.

## RELLIGIOSES

Demá a la Parròquia hi ha a les 7 i mitja la Comunió general de les Filles de la Puríssima.

A les 10 a St. Salvador s'hi celebrarà festa votiva en acció de gracies per la curació de Mestre Jeroni Ginard (a) Pansacola que revestirà gran solemnidad perque ja que no pogué assistir ni ell ni demés familia a la Missa Nova del seu fill el P. Fr. Rafel Ginard T. O. R. que recentemente cantá a Roma serà ell el celebrant i predicarà el seu cosí P. Fr. Mateu Amorós.

## REGIONALS

L'eximi poeta mallorquí D. Juan Alcover i Maspons, es estat nomenat president dels Jocs Florals que s'han de celebrar proximament a Girona.

El Sr. Batle de Sóller ha publicat un bando, recordant que tots els pares tenen obligació de enviar els seus fills a les escoles publiques desde sis fins a dotze anys i prevenguent que seran castigats amb tot rigor amb les penes senyalades en la Lley els contraventors de les expressades disposicions.

Trobam que aquesta es una mide que haurien d'adoptar els batles de tots els pobles.

### MERCAT D'INCA

En el Mercat de dijous han retgit aquets preus:

Bessó d'Ametla a 107'00 quintá  
Blat a 24'00 pts la cortera  
Xeixa a 24'00 « « «  
Ordi mallorquí a 13'50 « «  
« forastera 13'00 « «  
Civada mallorquina 13'00 pts. id.  
» forastera a 12'50 « «  
Faves cuitores a 25'00 « «  
« ordinaries a 22'00 « «  
« pel bestiar a 22'00 « «

## Crónica

**METEOROLOGIA.**—El temps s'ha refreseat bastant. Ha provat de ploure algunes vegades; ha fetes brusquetes primes sense arribar a fer retjar les canals, però sembla que per aquí endalt ha plogut més i el temps s'ha posat més fresc.

**ESTAT SANITARI.**—Seguim, gracies a Deu sense novedats. No hi ha malalts de gravetat, i per tant ni Viaticats ni morts. Que duri.

**ESCOLA NOVA.**—Les obres del nou local escola per la graduació dels nins estan ja acabades. Encara que les dues sales resulten petites, sembla que tot ha d'anar millor. Hi ha un nou projecte d'establir una graduació més ampla. D'ella en parlarem, si Deu ho vol, próximament.

**FESTA.**—A Sant Llorens des Cardassar ahir se feu una hermosa festa. Com LLEVANT está ja compost deixam la resenya pel próxim n.º

**LES FIGUES.**—Ja va tocant a terme la recolecció de aquesta fruita. Enguany es pot dir que l'anyada de les figues es estada dolenta. En general n'hi ha hagudes poques i encare dolentes.

**ESPLET.**—En camvi, com ja havíem indicat en numeros anteriors, hi ha hagut un esplet d'olives extraordinari. Ja feya molts d'anys que no s'havia vist una cosa semblant. Molts d'amos les donaven a mitges a tot-hom qu'en volgués anar a collir. Aixó ha ajudat a que en la venta anassen també més barato. Es pot dir que, en general a velió s'ha cut, ha tengut olives tot-hom que n'ha volgudes.

Aquest periodíc está subjecte a censura eclesiástica.

## SECCIÓ AMENA I HUMORÍSTICA

## Rundaya del dissapte

## Els capdellet d'ó

Aixó era una vegada un rei molt poderós an a qui no li mancava res, per esser felis a no ser tenir un fiy o fia, per lo qual estava molt adolorit i contristat.

Vetaquí però qu'un día sa seva dona tengué una infanta que per lo agraciada i guapeta podia esser l'alegria de qualsevol pare, tant més quant el rei sempre havia desitjat tenir successió fos de fiy o de fia. Emperó no fou així perque l'home quant no té una cosa la desitja i quant la té en vol un altre; el rei quedá molt enutjat de que fos una nina i no nin lo que havia nascut. I per això comensá a mirar malament a sa nineta i la arribá a tenir tan favorrida que un día resolgué treurer-la fora de caseva i així heu va fer.

Aquella nina, quand va essé enfora, tota tristeta i plorosa, comensá a caminar i camina que caminarás quand vengué sa fosca va arribar a un bosc. No gosava entrar-hi perque com ella no havia sortida mai de casseva sa garriga li feia molta por. Però, com sa necessitat no te llei per molt que li fés peresa entrar-hi, per fi se resolgué a fer-ho i quand va esser de dins amb sa poca claror de sa celístia va veure un abre molt ramut i abaix de s'abre una veyeta d'aquestes que tenen molts de conseys i que sempre se troben a punt de fe una bona obra.

Tot d'una que la vegè tant trista ja li demaná perque hi esteva i com era qu'havia anada allá.

Aquella atlote li contá sa pena i se veyeta li digué:

—Mira 'm, sap molt de greu de lo que't passa. Jo te vuy ajudá en lo que puc, per aixó, jas, vataquí aquest capdellet d'ó, tan bo com altre en el mon no n'hi ha, però amb ell també te vuy doná un consey i és que per molt que te preguin, no donis mai es capdellet a no essé per tractes de casament.

Amb aixó se va quedar molt aconortada s'atlota i a punta de día, després d'haver-se despedida amb molt de sen-

timent d'aquella veyeta, s'en aná, camina caminarás fins a arribar a un altre reinat i quand va esser a una gran ciutat s'hi va aturar.

Quand va esser allá, comensá a veure molta de gent que d'aquí i d'allá anava i venia com si no trobás lo que cercava. Com tots duien uns vestits brodats d'ori i plata, va veure que se trobava en la ciutat avon hci havia es palau del rei i alló eren els seus pajes. Li vengué curiositat de sebre es perque de tantes anades i vengudes i demaná a un d'aquells pajes que fos servit de dir-li perque tan afanyats anaven. Però com de cans i de pobres tot hom s'escusa ni sisquera meresqué aquella atlota que li tornás resposta. Això no la desencoretejá abans al contrari, aná preguntant, preguntat fins a trobar-ne un que li explicá, com al brodar la reina un vestit pel seu espós havia acabada sa seda d'or que n'era de mostra tant bona i fina, que per més que cercaven en lloc en trobaven de ben germana, cosa que posava contristat an el rei per lo que tenia de contemplada a la seua esposa, la gentil reina.

Aquella atlota que tenia es capdell de sa veyeta, estigué molt contenta de poder se be, si per cas aquell or se semblás an es qu'usava la reina i per aixó suplicá an es pajes que entrás an el palau i ho digués qu'ella en tenia un capdellet d'ó tant bó i tant fi com cap altre pogués haver-n'hi en tota la terra.

Però com la prengueren per una beneiteta ningú li feu cas, però tant pregá que a la fi mentres passava la va sentir es fiy del rei, jove molt ben dispost i noble, que tont d'una demaná llicencia an els seus pares per fer entrar aquella donzelleta an el palau i quant li fou dada, la va fer entrar fins a sa cambra de la reina.

Entrada allá de dins aquell fil d'ó va esser tant i tant germá del de la reina qu'aqueixa tot d'una doná orde perque li fos pagat amb bona moneda. Però aquella atlota se recordá des bon consey que li havia donat sa veyeta i de cap manera el volgué vendre per més joies i riqueses que li oferiren i no volgué donar-la com no fos per tractes de

casament. Aixó dugué un gran enuig an els reis, encara que fos dit amb molta cortesia, perque feia impossible lograr es fil d'or puig no consentien que es sen fiy prengués per esposa a una pobre i senzilla atlota des poble. Però com es cor sent i no pensa, es princé vejent-la tan discreta, gentil i recatada s'enamorá d'ella, i per més que feren sos pares per l'eviar-li aquell pensament en cap manera pogueren conseguir-ho. Tot aixó dugué tal dol i enuig an el palau que per fi aquella atlota se determiná a descobrir com era fiya del rei veinat amb lo qual s'en posaren molt contents i tot d'una manaren cercar a son pare d'ella, que ja havia plorat molt per sa perduda fia i prepararen molts de jocs i festes i al cap de dies se casaren el princé i a la princesa que visqueren molts d'anys ben felisos i encara deven esser vius si no son morts.

L'Avi

## Sa bota de Sant Farriol

Sant Farriol era un capitá de lladres que se solia anar a confessar a un convent de frares. Una vegada un hi va anar a confessar-lo i li digué que per penitencia li donava s'obligació de que abans de fer algun crim pensés: Lo que no vulguis per tu no ho vulguis per ningú.

San Farriol ho va fer i el primer día que havien de fer una malifeta digué a la seva guarda. Mirau, lo que no vulgueu per voltros no ho vulgueu pels demás, amb aixó no fessem aquest crim.

Els que ja vejeren que el seu capitá s'era convertit li donaren mort i per no ser descoberts amagaren el cos mort dins un celler posant a damunt una bota buida.

En aquella casa s'adonaren un día que sa bota era plena i la feren rajar i s'en servien i mai es vi s'hi acabava. Vetaquí que un día tot remenant la bota per sebre que era alló, s'adonaren des cos mort que de allavors enallá fou venerat com a sant. Per xó ara quan una cosa no s'acaba mai, diuen que sembla sa bota de Sant Farriol.

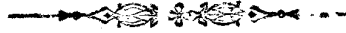


---

**TIPOGRAFIA CATOLICA**

— DE —

**A. FERRER GINART**



**En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.**

**TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.**

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials

**Ademés en ella se poden demanar**

**ARTICLES DE PAPELERIA, TINTES, OBJECTES D'ESCRIPTORI I LLIBRES DE TOTA CASTA.**

Especialitat en llibres i articles escolars.

**EN PREUS, COMPETEIX AMB LES MILLORS CASES DE FORA**



**Carre dels Quatre Cantons - ARTA**

**SERVICIO DE CARRUAJES**  
DE  
**BARTOLOMÉ FLAQUER**  
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche  
que parte directo para Cadepera y Calarratjada  
y de estos puntos sale otro para todas las salidas  
de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas  
y viajes extraordinarios.

**AGENCIA DE TRANSPORTES**

Se sirven encargos para Palma y Estaciones  
intermedias.

PLASETA DEL MARCHANDO.

**¡Artanencs, escoltau!**

Si's paraigo está espenyat  
i el voleu fe arretglá  
n'Andreu Ranxé el dobará  
be, barato i aviat.  
En lo que també es trempat  
es en fenes de llauné  
posa lligades d'acé  
a ribells i greixoneres  
adoba pelles, calderes  
i máquines de quinqué.

**CARRER RECTA--ARTA**

**GRANDES ALMACENES**  
San José

DE  
Vda. Ignacio Figuerola

**¡HOY, COMO NADIE**

detalla en precios, esta casa, todas las

**GRANDES NOVEDADES**

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

**TODO LO QUE SE REQUIERE PARA**

**VESTIR Y CALZAR**

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

**ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES**

**La Fonda Randa, de Esteva**

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU  
I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

**SEGUREDAT I ECONOMIA**

¿Voleu estar ben servits?

**EN JAUME PICO**

(A) ROTCHET

ha posada una nova Agencia entre Artá i Pal-  
ma

Serveix amb prontitut i seguredat tota classe  
d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38. An es costat des  
Centro Farmacéutic.  
Artá-Figueral 43

**Ensaïmades i panets**

En lloc se troben millós que a la

**PANADERIA Victoria**

ES FORN NOU

D'EN

**Miquel Roca Castell**

A sa botiga hei trobareu sempre pans, panet,  
galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria

**TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI**

Netedat, prontitut i economia

**DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA**

**¡ATENCIÓN!**

Compra carros y carretones en cualquier  
estado se encuentren

**Gabriel Carrió**

**PEDRA PLANA, 7 - ARTA**

**DISPONIBLE**